

Handläggare
Madeleine Hagerth
Krisztina Buki Tornbjörk
Kajsa Pärke
Linda Nordberg
Elisabet Tullgren

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2017-03-30

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm - lägesrapport av hållbarhetskommissionens arbete

- svar till kommunstyrelsen (159-1936/2016)

Förvaltningens förslag till beslut

- Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Anne-Marie Tingeborn
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Eva Frykler
Verksamhetsområdeschef

Elisabet Tullgren
Administrativ chef

Sammanfattning

Stockholms stad inrättade 2015 en kommission för ett socialt hållbart Stockholm. I ärendet önskar kommunstyrelsen alla nämnders och styrelser synpunkter kring förslagen i fyra delrapporter som kommissionen utarbetat under våren 2016. De fyra rapporterna behandlar hållbar skolutveckling, ungas etablering på arbetsmarknaden, medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser och det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling. Nämnden ska besvara tre av dem; ungas etablering på arbetsmarknaden, medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser och det offentliga rummets betydelse.

Berörda förvaltningar ska redovisa hur de ser på sina verksamhetsområden i förhållande till den analys och beskrivning som redovisas i rapporterna, samt på förutsättningarna att genomföra de åtgärder som kommissionen lägger fram.

Förvaltningen vill framhålla vikten av den typ av faktaunderlag som lyfts fram i kommissionens rapporter. Förvaltningen kommenterar i detta ärende de åtgärdsförslag som kommissionen lyfter fram.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm – lägesrapport av hållbarhetskommissionens arbete till Älvsjö stadsdelsnämnd för yttrande senast 13 april 2017.

Ärendet

Under våren 2016 har Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm tagit fram fyra delrapporter. De behandlar hållbar skolutveckling, ungas etablering på arbetsmarknaden, medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser och det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling.

Stadsdelsdelsnämnden har ombetts ge sina synpunkter på följande tre rapporter; ungas etablering på arbetsmarknaden, medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser och det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling.

I enlighet med genomförandestrategin föreslår stadsledningskontoret att rapporternas analyser och förslag till åtgärder provas av kommunstyrelsen i upprättandet av budget 2018. Prövningen av åtgärder i budgetprocessen förutsätter att berörda nämnder och bolagsstyrelser redovisar hur de ser på sina verksamhetsområden i förhållande till den analys och beskrivning som redovisas i rapporterna, samt på förutsättningarna att genomföra de åtgärder som kommissionen lägger fram.

Fokus på unga som varken arbetar eller studerar

Rapporten *Dold potential – hinder och möjligheter för unga stockholmares etablering på arbetsmarknaden* konstaterar att unga stockholmare generellt inte har några större svårigheter att komma ut i arbete. Vissa specifika grupper av unga har dock väsentligt sämre arbetsmarknadsutfall än andra. Det är i första hand unga utan fullständiga gymnasiebetyg, unga med utländsk bakgrund och unga med funktionsnedsättningar.

Rapporten sätter fokus primärt på gruppen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS). Eftersom en hög andel unga har studier som huvudsaklig sysselsättning riskerar ungdomsarbetslöshet att bli ett missvisande mått när ungas inaktivitet och utanförskap ska beskrivas. Vidare beräknas arbetslöshet normalt sett som andel av arbetskraften, vilket exkluderar personer som står utanför

arbetskraften, det vill säga personer som av olika anledningar inte står till arbetsmarknadens förfogande. Andelen UVAS beräknas istället baserat på befolkningen i det relevanta åldersspannet.

I Stockholm är nära hälften av UVAS utrikes födda, de flesta i ett utomeuropeiskt land. Över tid har antalet stockholmare med kort vistelsetid i Sverige ökat påtagligt i Stockholms stad. Även unga med funktionsnedsättning är överrepresenterade bland UVAS. Trenden visar att unga med funktionsnedsättning har allt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden.

Svårigheter att slutföra gymnasieutbildning är ett viktigt skäl till att unga inte förmår etablera sig på Stockholms arbetsmarknad. Nära hälften i gruppen UVAS har enbart förgymnasial utbildning. Även för unga med funktionsnedsättning utgör icke slutförd gymnasieutbildning en viktig orsak.

För att generellt främja slutförda studier och korta vägen till arbete menar kommissionen att kopplingen mellan skola och arbetsliv behöver stärkas genom utökade kontakter med arbetsmarknaden för eleverna i Stockholms skolor. Samhällsinformationen till unga nyanlända bör också förstärkas i skolan och på stadens boenden.

Forskningen framhåller arbetsmarknadsutbildningar som en möjligt effektiv insats för personer med en svag ställning på arbetsmarknaden. Insatserna ska vara riktade snarare än generella för att nå personer som står långt från arbetsmarknaden. Kommissionen rekommenderar därför att staden utökar anpassade och riktade arbetsmarknads- och yrkesutbildningar.

Kommissionen konstaterar att det pågår ett flertal insatser i stadens verksamheter för att stötta unga utrikes födda och unga med funktionsnedsättning. Eftersom arbetet involverar många aktörer försvåras samordningen och glapp mellan insatser uppstår. Exempelvis visar uppföljningar att många som slutfört gymnasiesärskolan går vidare till daglig verksamhet utan att provas mot, eller stötts till, ett arbete. Kommissionen ser därför ett behov av att utveckla samarbetet mellan arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna i syfte att skapa bättre vägar till arbete för unga med funktionsnedsättning. För unga ensamkommande kan samverkansformerna utvecklas genom att tillgängliggöra arbetsmarknadsinsatser på stadens boenden. Det kan också finnas ett behov av att pröva möjligheten att inkludera asylsökande ungdomar i stadens kommunala aktivitetsansvar.

I rapporten rekommenderas Stockholms stad också att ta initiativ till att, tillsammans med näringslivet, utreda behovet av stöd till arbetsgivare för rekrytering av särskilda målgrupper.

Omsorg om ytterstadens offentliga rum

Rapporten *Staden där vi möts – arkitektur och kultur i det offentliga rummet* (2016) utreder det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling. Det offentliga rummet binder samman Stockholms olika delar och utgör spelplats för stadslivet. Omhändertagandet och utvecklingen av stadens gemensamma rum är därför avgörande för att skapa en sammanhållen stad. Arkitektoniskt väl gestaltade och kulturellt innehållsrika offentliga stadsrum kan främja såväl social sammanhållning och trygghet, som en mer levande och attraktiv närmiljö för medborgare i hela staden.

I Stockholm ligger i många fall villaområden, industriområden och områden som domineras av flerbostadshus lokaliserade för sig, avskilda av vägar, spår, vatten och grönområden. På flera platser innebär det avståndsskapande mellanrum mellan och inom områden. Genom bättre gestaltning och programmering av stadsmiljön, tillägg av bostäder, tillskapandet av parker och stråk, strategisk lokalisering av skolor, kulturverksamheter samt annan service kan dessa mellanrum utvecklas till platser som främjar möten mellan människor och bidrar till tryggare stadsmiljöer.

Kommissionen framhåller att det finns ett särskilt behov av fysiska insatser i det offentliga rummet där den byggda miljön antingen erbjuder sämre livsvillkor för en resurssvag befolkning eller bidrar till att särskilja resursstarka och resurssvaga grupper och områden. En försvårande förutsättning är att investeringar i det offentliga rummet ofta är kopplade till exploatering. Det resulterar i en ojämlik fördelning av investeringar i stadsmiljön, där områden med höga markvärden ofta gynnas.

Kulturens betydelse i stadsutvecklingen beskrivs särskilt i rapporten. Kulturhändelser, kulturella verksamheter och materiella kulturuttryck såsom arkitektur, kulturmiljö och offentlig konst har betydelse för människors gemensamma och individuella identitetsskapande och för deras känsla av samhörighet med en plats. En ökad kulturnärvaro främjar också trygga och levande stadsdelar med olika lokal karaktär. Både människors egen tillgång till kultur, och till andra människor som är aktiva och deltar i skapandet av kultur, har betydelse för att främja jämlika livsvillkor.

I det sammanhanget visar rapporten bland annat att ateljéstöd till yrkesverksamma konstnärer i hög grad koncentreras till personer som bor och verkar på Södermalm, i övriga innerstaden och i stadsdelar strax söder om Södermalm.

Biblioteken konstateras vara en god kulturell infrastruktur som kan ge förutsättningar för möten mellan människor lokalt eller mellan olika delar av staden, och fyller en särskilt viktig funktion i

socioekonomiskt svaga områden där trångboddhet är ett problem. Kartläggningen visar att biblioteken är väl fördelade över staden.

För att främja jämlika livsvillkor rekommenderar kommissionen att resurser och investeringar i högre grad styrs till platser där stadsrummen behöver utvecklas, men där de ekonomiska förutsättningarna för exploatering är mindre i närtid. Riktade investeringar i dessa områdens offentliga miljöer förväntas bidra både till ökad trygghet och trivsel, samt till ökade exploateringsmöjligheter och bättre markutnyttjande på sikt. Därför menar kommissionen i rapporten att även en procentsregeln för investeringar i offentlig konst borde utvecklas för att bidra till en mer jämlik fördelning av konstnärlig gestaltning i staden.

Socialt värdeskapande ska vara en viktig utgångspunkt i stadsbyggandet. Av det skälet är det angeläget att markanvisningar och detaljplaner inbegriper tydliga ställningstaganden avseende enskilda projekts bidrag till det sociala livet på en plats.

Kommissionen konstaterar också att en mer systematisk lokal samordning för platsutveckling behöver etableras. Det är av särskild betydelse på platser som inte är under exploatering, men där förbättringsbehoven är stora. Rapporten pekar på att arbetsmodeller och ansvar bör förtydligas, dels för att få till stånd en bättre samordning mellan stadens nämnder och bolagsstyrelser, dels för att förbättra samverkan med lokala intressenter.

Kulturnärvaro bör enligt kommissionens bedömning i högre grad användas aktivt som drivkraft för ett vitalt stadsliv och kulturlivsaspekterna behöver därför beaktas tidigt i stadsplaneringen. Ett handlingsprogram om mötesplatser för kultur kan bidra till att säkerställa ett rikt lokalt kulturutbud i de socioekonomiskt svagare stadsdelarna. Enligt rapporten kan kulturnärvaron i stadsmiljön göras mer jämlik, bland annat genom att fler konstnärsateljéer etableras i ytterstaden. Tillfällig arkitektur och kulturhändelser kan användas för att ge liv åt offentliga rum som är dåligt använda och otrygga eller har en potential att utvecklas till mötesplatser för stockholmare med olika bakgrunder.

Jämlika dialogprocesser

Stockholms stad har som mål att vara demokratiskt hållbart. I *Skillnadernas Stockholm* (2015) konstaterade hållbarhetskommisionen att valdeltagandet i staden varierar påtagligt mellan områden med gynnsamma socioekonomiska förutsättningar och områden med mindre gynnsamma förutsättningar. I kommunalvalet 2014 skiljde det 54 procentenheter i valdeltagandet mellan det valdistrikt i staden som har det högsta valdeltagandet, och det som har det lägsta.

I Älvsjö är det inte lika stora skillnader i valdeltagandet mellan de olika distrikten. Den största skillnaden hittas mellan valdistriktet i norra Solberga med ett valdeltagande på 73 procent och distriktet Långsjö N med ett valdeltagande på närmare 92 procent. Totalt sett hade Älvsjö ett jämförelsevis högt valdeltagande på 84 procent i kommunvalet 2014. Stadens totala genomsnitt var 82 procent.

I hållbarhetskommisionens rapport *Medborgare med mandat – dialog och delaktighet i Stockholms stad* står stadens processer för delaktighet och inflytande i fokus. I rapporten konstateras tydliga skillnader i politiskt deltagande utifrån individers socioekonomiska bakgrund. Socioekonomiskt svagare grupper är i lägre grad politiskt aktiva och deltar i mindre utsträckning i val. Därtill visar forskning att socioekonomiskt svagare grupper är mindre aktiva i civilsamhällets organisationer.

Hållbarhetskommisionens rapport visar att deltagandeprocesser mellan val kan bidra till att stärka de vars röster sällan kommer till tals och som i lägre grad påverkar politiska beslut idag.

En förutsättning för att så ska ske är att deltagandeprocesser såsom medborgardialoger försäkrar sig om att identifiera och nå individer och grupper som står längre från deltagande. I denna mening ska dialogprocesser sträva efter att komplettera det inflytande som mer resursstarka grupper redan besitter. Om så inte sker är risken att medborgardialoger enbart blir ytterligare en plattform för inflytande för redan resursstarka grupper. För att uppnå ett mer jämlikt deltagande bör former för rekrytering av deltagande, val av plats, utformning av lokal och samtalsmetodik noga övervägas, konstaterar Hållbarhetskommisionen.

För att medborgardialoger ska kännas meningsfulla att delta i är det också av vikt att de rör icke-triviala frågor med tydlig koppling till politiska beslut och att de ger möjlighet till faktiskt inflytande. I översynen konstateras flera förbättringsbehov avseende stadens deltagandeprocesser. Många dialoger behöver tydligare målgruppsanalys och uppföljning och utvärdering utifrån målsättningar. Omsorgen att nå medborgare som står längre ifrån deltagande kan förbättras. Dialogernas syfte och ämnesmässiga ramar förtydligas och förutsättningar för att omhänderta civilsamhällets och enskilda medborgares initiativ utvecklas.

Triviala deltagandeprocesser utan tydlig koppling till politiska beslut löper risken att ha en skadlig inverkan på medborgarnas förtroende för Stockholms stad och eroderar långsiktigt möjligheterna att uppnå målet om en demokratiskt hållbar stad. Därför rekommenderar kommissionen att staden utvecklar förutsättningarna för meningsfullt medskapande i stadens beslutsprocesser. Medborgarbudget och medskapande dialoger är

två former av deltagandeprocesser som i större utsträckning bör prövas för att möjliggöra reellt inflytande.

Kommissionen anser att åtgärder bör vidtas för att minska risken att stadens deltagandeprocesser bidrar till ökad politisk ojämlikhet. Jämlika deltagandeprocesser kan säkerställas genom att rekryteringsmetoder tillämpas som särskilt fokuserar på att nå medborgare som vanligtvis inte kommer till tals. Enligt rapporten bör närvaron av samhällsvägledande och uppsökande funktioner förstärkas i socioekonomiskt svaga stadsdelar för att stimulera och tillvarata mindre resursstarka medborgares egna initiativ.

Slutligen förordar kommissionen att en digital dialogportal utvecklas som systematiserar och tillgängliggör information om genomförda och kommande dialoger och den kunskap som dessa har ackumulerat.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområdet för barn, unga och vuxna, verksamhetsområdet för äldre och funktionsnedsatta samt inom avdelningen för HR och extern service.

Förslaget till beslut bedöms vara neutralt ur jämställdhetsperspektiv avseende rapporten *Dold potential – hinder och möjligheter för unga stockholmares etablering på arbetsmarknaden* som lyfter fram åtgärder som ger båda könen förstärkta möjligheter, samt avseende rapporten *Staden där vi möts – arkitektur och kultur i det offentliga rummet*. Förslaget till beslut bedöms vara positivt ur jämställdhetsperspektiv avseende rapporten *Medborgare med mandat som lyfter upp vikten av att främja ett jämlikt deltagande i dialogprocesser*. Idag är det ojämnt fördelat bland befolkningen vad gäller vilka grupper som väljer att göra sin röst hörd i allmänna val, med lägre deltagande hos framförallt unga, kvinnor och utrikes födda.

Ärendet behandlas i rådet för funktionshinderfrågor 21 mars 2017 samt pensionärsrådet och förvaltningsgruppen 23 mars 2017.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret önskar att alla nämnder och styrelser kommenterar tre av fyra rapporter, rapporten om skola behandlas enbart av utbildningsnämnden.

Rapport: Dold potential – hinder och möjligheter för unga stockholmares etablering på arbetsmarknaden

Stärk kopplingen mellan skola och arbets- och samhällsliv

A2.1.1 Stärk elevernas kontakter med arbetsmarknad och arbetsliv

Stadsdelsförvaltningen tar emot praktikanter och erbjuder feriearbete under sommarperioden och bidrar på så sätt till att stärka elevers första kontakter med och erfarenheter av arbetslivet.

A2.1.2 Ge utökad samhällsinformation till unga nyanlända på stadens boenden och i skolan

Förvaltningen menar att för att gynna unga nyanländas delaktighet i samhället bör samarbetet inte bara utvecklas mellan utbildningsnämnden, socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden utan även med stadsdelsnämnderna. Detta då stadsdelsnämnderna har ansvaret för de ensamkommande barnen.

Underlätta inträdet till arbetslivet genom anpassade och riktade utbildningsalternativ

A2.2.2 Utöka anpassade och riktade arbetsmarknads- och yrkesutbildningar

I stadsdelens lokala utvecklingsprogram för 2017-2022 lyfter nämnden fram vikten av att ge fler unga vuxna i åldern 16-29 år möjligheter till studier, arbete och egen försörjning. Åtgärder som förvaltningen kommer att prioritera under perioden är att utveckla den lokala samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg inom ramen för Delegationen för unga till arbete.

Använd Stockholms stads verksamheter för att främja ett inkluderande arbetsliv

A2.3.1 Rikta sociala klausuler i upphandlingar till särskilt prioriterade grupper

Förvaltningen instämmer i att staden kan arbeta för att få in prioriterade grupper på arbetsmarknaden genom att rikta sysselsättningskrav i form av anställningar och/eller praktikplatser för unga med funktionsnedsättning och för nyanlända i vissa upphandlingar. Det är värdefullt om arbetsmarknads- och serviceförvaltningen ger stöd vid upphandlingar med sådana klausuler, samt uppföljning av dessa. Krav på handledning och stöd till dessa personer behöver vara tydligt i upphandlingen. Förvaltningen menar dock att denna möjlighet måste anpassas till verksamhetens möjligheter och krav, vissa verksamheter kan kräva specialistutbildning eller kompetens.

Förvaltningen har erfarenhet av detta avseende avtal för drift av parkskötsel och snöröjning, där det idag sker ett samarbete mellan leverantören och Samhall, samt brukare inom LSS.

A2.3.2 Utveckla stadens arbete med arbetsdifferentiering

Förvaltningen instämmer i att staden kan skapa nya arbetstillfällen av specifika arbetsmoment för särskilda grupper, som därmed kan bli självförsörjande. Idag finns serviceassistenter med visstidsanställning inom barn- och äldreomsorgen.

Förvaltningen ser gärna att en utvärdering av den satsning på serviceassistenter som gjorts delges, samt att staden centralt ser över en möjlig form av resurstillägg – ekonomisk eller personellt, för de verksamheter som skapar uppdrag anpassade för personer i behov av särskilt stöd. Vidare skulle det vara positivt om kommunala verksamheter tog emot fler personer med funktionsnedsättningar för praktik.

Stadsdelsförvaltningen delar den analys som kommissionen gör i rapporten, att många unga som slutfört gymnasiesärskolan går vidare till daglig verksamhet utan att prövas mot eller stötts, till ett arbete. Att i ett tidigare skede sätta in resurser för att stödja den enskilde till en etablering på arbetsmarknaden skulle därför vara önskvärt. Tidigare i detta tjänsteutlåtande, under rubrik A2.3.1, nämns att fler praktikplatser inom såväl kommunala som upphandlade verksamheter skulle främja möjligheten för dessa personer att skaffa sig yrkeserfarenhet och därefter lättare ta sig vidare till utbildning/arbete.

Förvaltningen skulle gärna se att staden inrättade en central coachfunktion som kan stötta de personer som är ute på praktik. Frågan kan med fördel tas för vidare diskussion av social- respektive arbetsmarknadsförvaltningen.

A2.3.3 Främja kompetensbaserad rekrytering och motverka diskriminering vid rekrytering inom Stockholms stad

Staden utvecklade under förra året förbättrat stöd för den kompetensbaserade rekryteringsprocessen och detta arbete fortsätter under året med utveckling av kompetensförsörjningsprocessen.

Förvaltningen ser positivt på detta arbete som ger rekryterande chefer ökad kunskap och bättre verktyg att minska riskerna för diskriminering i samband med rekrytering.

Rapporten: Staden där vi möts – arkitektur och kultur i det offentliga rummet

Stärk det sociala investeringsperspektivet i stadsutvecklingen

B2.1.1 Styr investeringar i syfte att främja en god stadsmiljö i hela staden

Förvaltningen anser att det skulle kunna vara en god idé att styra investeringar i offentlig miljö till socioekonomiskt svagare delar av staden som i mindre utsträckning exploateras. Förutsättningen är att det finns ett överskott i attraktiva stadsdelar som exploateras. Om det byggs hyreslägenheter upplåts de tomterna vanligtvis med tomträtt och då uppstår inget överskott från markförsäljning.

Älvsjö stadsdelsområde räknas vanligtvis som socioekonomiskt gynnat och attraktivt. Medelinkomsten är hög, men den är ojämnt fördelad mellan de stadsdelar som ingår i området. Älvsjö's lokala utvecklingsplan fokuserar därför geografiskt på stadsdelen Solberga som har betydligt lägre medelinkomst än resten av stadsdelsområdet. Det skulle vara olyckligt om investeringsmedel från Solberga flyttas bort med motiveringen att stadsdelen tillhör Älvsjö.

B2.1.2 Utveckla en procentsregeln för att bidra till en mer jämlik fördelning av konstnärlig gestaltning

Förvaltningen är positiv till ökade möjligheter att få offentlig konst till områden som inte är aktuella för någon exploatering, och därmed inte omfattas av enprocentsregeln. I nybyggda Älvsjö centrum ingår konstnärlig utsmyckning både i resecentrum och på anslutande torgytor, men inom Älvsjö stadsdelsområde finns i övrigt relativt lite offentlig konst. För några år sedan önskade stadsdelsnämnden något konstverk vid Långsjöbadet. Efter kontakt med Stockholm Konst och fastighetskontoret placerades så småningom de små skulpturerna "Landkrabbor" där. Konstverk i parker och lekplatser uppskattas av medborgarna och förstärker platsens identitet. Vid upprustning av lekplatser framförs ibland önskemål om till exempel lekskulpturer, men det kan vara svårt att rymma inom budgeten för parkupprustningen, varför extra stöd för konst skulle vara välkommet.

B2.1.3 Detaljplaner och markanvisningar ska innehålla ställningstaganden om socialt värdeskapande

Förvaltningen anser att det är utmärkt om markanvisningar innehåller någon form av ställningstagande om vilka sociala värden som exploateringen kan tillföra. Detaljplaner kan gärna innehålla en mer utförlig social konsekvensanalys och analys av konsekvenser för miljö, barn, och så vidare som redan görs. Det behövs dock

anvisningar för hur analyser och ställningstaganden ska göras. Det finns annars en risk att de blir slentrianmässiga, till exempel att fler bostäder ger en ökad befolkning som skapar bättre underlag för service i området.

De sociala värden som är kopplade till stadens park- och naturmark är också viktiga att lyfta fram. Dessa finns redovisade i stadsdelsnämndernas parkplaner som är viktiga styrdokument som bör lyftas fram i detta sammanhang. Eftersom en del park- och naturmark ofta försvinner vid exploateringar är det även viktigt att se över hur de kan kompenseras. Dagens system med grönkompensation saknar helt riktlinjer och förvaltningen anser att det behöver tydliggöras.

I förslaget hänvisas till översiktsplaneringen och områdesplaneringen. Förvaltningen uppfattar det fortfarande som oklart vad stadens områdesplanering går ut på, eftersom den inte resulterar i några områdesplaner. Förvaltningen har i tidigare remissvar istället påpekat behovet av att ta fram områdesprogram vid större exploateringar och förtätningar, såsom till exempel för Solberga.

Prioritera socialt värdeskapande platsutveckling i socioekonomiskt svaga områden

B2.2.1 Utveckla den lokala samordningen för platsutveckling

Förvaltningen är positiv till den föreslagna åtgärden, men tveksam till begreppet platsutveckling. Staden arbetar med områdesplanering och lokala utvecklingsprogram, och polisen använder begreppet platssamverkan. Det finns alltså flera liknande begrepp och det är otydligt på vilket sätt platsutveckling förhåller sig till dessa.

Använd kulturnärvaro som drivkraft för ett vitalt stadsliv

B2.3.1 Etablera fler ateljéer och produktionsplatser för konst i ytterstaden

Förvaltningen konstaterar att Älvsjö stadsdelsområde endast omfattar ett fåtal konstnärsateljéer utifrån kulturförvaltningens inventering. Förvaltningen är positiv till att fler ateljéer kan etableras i Älvsjö. Dels kan det planeras in i nyproduktion, dels finns en del mindre, före detta butikslokaler i både villaområden och i Stockholms hems hus i Solberga som skulle kunna passa som ateljéer för till exempel konsthantverkare. En del av dem används redan idag till det. Fler ateljéer i bostadsområdena skulle kunna skapa mer stadsliv på dessa platser.

B2.3.2 Använd tillfällig arkitektur och kulturhändelser för att utveckla stadslivet utanför innerstaden

Trafikkontorets projekt *Levande Stockholm* har fokuserat på innerstaden med tillfällig arkitektur och kulturhändelser. Satsningen ska bidra till ett ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer genom en ökning av antalet gågator, bättre användning av torgytor, pop-up-parker, bättre gestaltning för möblering och skyltning med mera. Förvaltningen är positiv till att dessa aktiviteter även når ytterstadens stadsdelar.

B2.3.3 Ta fram ett handlingsprogram om mötesplatser för kultur i Stockholm

I Älvsjö stadsdelsområde finns endast ett fåtal samlingslokaler, och föreningar har ofta framfört behov av lokaler som de har råd att hyra för möten, gärna centralt i Älvsjö. Det finns även önskemål om lokaler för Kulturskolans undervisning. I det större exploateringsområdet Kabelverket/Älvsjöstaden nära Älvsjö centrum finns en lokal som skulle kunna vara lämplig för sådana ändamål. Det är den gamla panncentralen som bevarats i området av kulturhistoriska och arkitektoniska skäl. Förvaltningen är positiv till att ett handlingsprogram för mötesplatser i Stockholm tas fram. Vid exploateringar bör staden se över behovet av lokaler för föreningar och kultur såväl som annan samhällsservice. Förvaltningen ser även ett behov av att klargöra var i stadens organisation som ansvaret för sådana lokaler ska ligga och hur de ska finansieras.

Rapporten: Medborgare med mandat – dialog och delaktighet i Stockholms stad

Utveckla förutsättningarna för medskapande i Stockholms stads beslutsprocesser

D2.1.1 Genomför fler medborgarbudgetprocesser

Älvsjö stadsdelsförvaltning ser medborgarbudget som ett bra medskapande sätt att föra dialog med medborgarna eftersom de då ges reell makt att påverka. Dock ser förvaltningen en risk med att uppmana staden att använda sig av en specifik dialogmetod. Konsekvensen kan bli att man använder metoden fel och trovärdigheten för dialogerna i allmänhet sjunker. För att en dialog ska vara kvalitativ och meningsfull för medborgarna, ska fokus i första hand ligga på att nämnderna för dialog om frågor med tydlig politisk koppling och möjlighet till reellt inflytande. Val av metod att föra dialog är en del av att utföra en lyckad dialog, inte målet i sig.

Rapporten lyfter även fram ett behov av en tydligare målgruppsanalys, uppföljning och utvärdering av dialogerna utifrån målsättningar. Dialogernas syfte och ämnesmässiga ramar kan

förtydligas och hanteras genom förstärkt samordning av nämnder och bolagsstyrelser. Detta håller förvaltningen med om och ser att staden centralt bör få in dialogarbetet som en tydlig del av stadens styrning för att ge dialogerna legitimitet och nyttja dem fullt ut.

Säkerställ jämlika deltagandeprocesser

D2.2.1 Tillämpa rekryteringsmetoder inför medborgardialoger som främjar ett jämlikt deltagande

Vid medborgardialoger ser förvaltningen målgruppsanalys som en grundläggande del för att nå ut till rätt målgrupp. Med det sagt är detta ett arbete som alltid kan förbättras och utvecklas. Stadens vägledning för medborgardialoger är en bra hjälp för att utföra dialoger för rätt målgrupp och mer rätt fokus. Att samverka och samarbeta med andra förvaltningar och utnyttja deras kontakter till medborgarna ser förvaltningen väldigt positivt på och är öppen för ytterligare samarbete med andra förvaltningar. De medborgardialoger som förts i Älvsjö har varit välbesökta och gett ett gott underlag att bygga vidare på.

En grupp som sällan deltar i dialoger och får möjlighet att delta i demokratiskt beslutsfattande är unga. Älvsjö stadsdelsförvaltning har därför under 2016 drivit ett projekt för att testa digitala verktyg för ungas inflytande tillsammans med Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning. Projektet har visat att det finns ett behov av staden att ta ett gemensamt grepp för att möjliggöra ungas inflytande över nätet eller med digitala verktyg, då unga visar ett stort intresse för att tycka till om stadens olika verksamheter.

D2.2.2 Stärk närvaron av samhällsvägledande och uppsökande funktioner i socioekonomiskt svaga områden

Stadsdelen har idag ett medborgarkontor i centrala Älvsjö. Förvaltningen ser ett stort värde i att kontoret ligger i samma lokaler som biblioteket, öppna förskolan och förvaltningen. På så vis finns goda förutsättningar till samarbete över verksamhetsområdesgränserna.

Förvaltningen ser ett värde i uppsökande arbete och har därför förstärkt preventionsgruppen under 2016 samt fokuserat på mer uppsökande verksamhet. Preventionsgruppens närvaro ute i stadsdelen fungerar både trygghetsskapande samtidigt som den knyter ihop stadsdelen och ger medborgarna en ytterligare väg in i stadsdelens verksamheter.

D2.2.4 Utbilda lokala processledare för genomförande av medborgardialoger

Förvaltningen ser inte att det idag finns ett behov av en lokal processledare för dialoger på varje stadsdelsförvaltning utan ser snarare att denna funktion bör placeras centralt.

Bilagor

1. Dold potential – hinder och möjligheter för unga stockholmares etablering på arbetsmarknaden (2016)
2. Staden där vi möts – arkitektur och kultur i det offentliga rummet (2016)
3. Medborgare med mandat – dialog och delaktighet i Stockholms stad (2016)